

Flora- en faunaquickscan op planlocatie Lage Lochemseweg 27 te Warnsveld

In opdracht van:

Buro Ontwerp en Omgeving

Augustus 2017

Natuur
kompas
Ecologisch onderzoek & advies

Flora- en faunaquickscan Lage Lochemseweg 27 te Warnsveld

Natuurkompas
Ecologisch onderzoek & advies

Ugchelseweg 86
7339 CL Ugchelen
06-24804418
info@natuurkompas.nl
www.natuurkompas.nl

© Natuurkompas

Colofon:

Opdrachtgever:	Buro Ontwerp en Omgeving
Tekst en foto's:	J.H.S. Rijsdijk MSc
Kenmerk rapport:	R17007-01
Status rapport:	Concept
Datum:	12-08-2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel.....	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Beleidskader	3
2.1	Inleiding Wet natuurbescherming.....	3
2.2	Soortbescherming.....	3
2.3	Gebiedsbescherming	4
3	Plangebied en werkzaamheden	6
3.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	6
3.2	Geplande werkzaamheden	7
4	Werkwijze.....	9
5	Resultaten en effectbeoordeling.....	10
5.1	Vaatplanten.....	10
5.2	Grondgebonden zoogdieren	10
5.3	Vleermuizen.....	11
5.4	Vogels.....	14
5.5	Reptielen en amfibieën	15
5.6	Overige beschermde soorten.....	15
6	Gebiedsbescherming	16
6.1	Natura 2000-gebieden	16
6.2	Natuurnetwerk Nederland en Weidevogelleefgebieden	16
7	Conclusies en aanbevelingen.....	18
7.1	Conclusies	18
7.2	Aanbevelingen.....	18
	Literatuurlijst	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De familie Berends voert een melkveehouderij aan de Lage Lochemseweg 10 te Warnsveld. Op de locatie Lage Lochemseweg 27 hebben zij een oude ligboxenstal, kippenschuur en mestlo in bezit. De familie is voornemens om de bestaande agrarische opstallen en de mestlo te slopen. Op de vrijgekomen locatie wordt vervolgens een woning gerealiseerd.

Het slopen van opstallen en realiseren van een woning wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling waarbij mogelijke effecten op beschermde dieren en planten kunnen optreden. De Wet natuurbescherming schrijft voor dat in dergelijke gevallen de (mogelijke) effecten op beschermde dieren en plantensoorten in kaart worden gebracht. Om dit in kaart te brengen moet een flora- en faunaquickscan worden uitgevoerd. In deze quickscan moet worden aangetoond dat de sloop van de bestaande opstallen en de realisatie van een woning niet leiden tot negatieve effecten op onder de Wet natuurbescherming beschermde dieren en plantensoorten. Indien dit niet uit te sluiten is, moet er mogelijk nader onderzoek plaatsvinden, mitigerende (verzachtende) maatregelen getroffen worden en eventueel een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden.

Ecologisch onderzoek- en adviesbureau Natuurkompas is door Buro Ontwerp en Omgeving gevraagd een flora- en faunaquickscan uit te voeren om de effecten van de sloop en nieuwbouw op eventueel aanwezige beschermde dieren en plantensoorten in kaart te brengen. Er wordt hierbij ingegaan op het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming. Daarnaast wordt kort ingegaan op gebiedsbescherming. Voorliggende flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een gebiedsanalyse, beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde plant- en diersoorten en een biotoopinschatting die is gemaakt tijdens een verkennend veldonderzoek.

1.2 Doel

Deze flora- en faunaquickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke onder de Wet natuurbescherming beschermde dieren en plantensoorten komen (mogelijk) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kunnen deze soorten ondervinden door de ingreep?
- Is er als gevolg van de voorgenomen plannen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Is nader onderzoek noodzakelijk?
- Is het treffen van mitigerende maatregelen noodzakelijk?
- Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage is ingedeeld in verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt het beleidskader, de Wet natuurbescherming, toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de ligging van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden doorgenomen, waarna in hoofdstuk 4 de werkwijze wordt toegelicht. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunaquickscan beschreven en worden de effecten van de voorgenomen ingreep bepaald. Ook wordt een korte toets aan gebiedsbescherming uitgevoerd in hoofdstuk 6. De toetsing wordt afgesloten met een conclusie in hoofdstuk 7. Eventuele relevante (verspreidings)literatuur is opgenomen in een literatuurlijst.

2 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op voor de voorgenomen ingreep relevante natuurwetgeving en het natuur- en soortenbeleid van de diverse overheden. In deze rapportage wordt hoofdzakelijk ingegaan op hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk is de soortbescherming vastgelegd. Daarnaast wordt kort het beleidskader voor gebiedsbescherming geschetst.

2.1 Inleiding Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en voegt drie 'oude' natuurwetten samen: de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming is de bescherming en ontwikkeling van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Op termijn gaat de Wet natuurbescherming op in de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt naar verwachting in 2018 in werking. De uitwerking van de wet is vastgelegd in de Regeling Natuurbescherming en het Besluit Natuurbescherming. De Provincie Gelderland, waar dit project plaatsvindt, heeft de volgende relevante verordeningen en regelingen voor natuurbescherming vastgesteld:

- Omgevingsverordening Gelderland
- Omgevingsvisie Gelderland

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden).

2.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming (verder Wnb) is per 1-1-2017 in werking getreden. De soortbescherming wijzigt ten opzichte van de 'oude' bescherming onder de Flora- en faunawet (Ffwet). De voornaamste wijzigingen hebben betrekking op de soorten en de gewijzigde verbodsbepalingen. De Wet natuurbescherming kent 4 beschermingsregimes voor soorten:

- art 3.1: bescherming van vogels die onder de Vogelrichtlijn vallen – dit zijn alle vogels;
- art 3.5: bescherming van dieren en planten die in de bijlage IV van de Habitatrichtlijn bijlage II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn – ook wel 'strikt beschermde soorten genoemd';
- art 3.10: bescherming van soorten die worden genoemd in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming - dit zijn deels meer algemene soorten die enkel nationaal beschermd worden en geen bescherming genieten onder Europese regelgeving.
- Algemene zorgplicht zoals verwoord in artikel 1.11.

In de genoemde artikelen is bepaald voor welke handelingen een vrijstelling kan worden verleend van de tevens in dat artikel genoemde verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen uit de Wnb zijn (iets) anders geformuleerd dan de verbodsbepalingen uit de Ffwet. De verbodsbepalingen komen er kortweg op neer dat vogels en andere beschermde soorten niet (opzettelijk) gedood of opzettelijk verstoord mogen worden en dat nesten/voortplantingsplaatsen en rustplaatsen niet beschadigd of vernield mogen worden. Planten mogen niet worden geplukt of vernield. Voor vogels geldt daarbij dat nesten niet weggenomen mogen worden¹.

---

¹ De term jaarrond beschermde nesten (met een verdeling in 5 categorieën) is niet in de wet genoemd. De verwachting is wel dat uitwerking van dit onderwerp door provincies gevolgd gaat worden.

Daarnaast is de lijst met beschermde soorten gewijzigd: naast de overgehevelde en toegevoegde soorten (vaatplanten, vlinders) is er een groot aantal soorten dat geen beschermde status meer heeft in de Wnb. Dit betreffen voornamelijk vaatplanten en vissen.

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Onder de Wnb zal voor deze soorten een ontheffingsplicht gaan gelden, behalve als het bevoegd gezag, de Provincie of ministerie van Economische Zaken (EZ), door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit. De bevoegdheid voor het verlenen van een ontheffing of vrijstelling wordt overgeheveld naar de provincie².

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van EZ een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen middels een verordening. Provincie Gelderland heeft januari 2017 de provinciale verordening en vrijstelling gepubliceerd. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën in geval van ruimtelijke ontwikkeling. Deze soorten stonden voorheen op tabel 1 van de Flora- en faunawet (voor een overzicht van vrijgestelde soorten zie bijlage 1).

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb art. 1.11. Deze plicht houdt in dat een ieder 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

2.3 Gebiedsbescherming

Bescherming van gebieden verloopt over twee sporen, namelijk via de Wnb voor Natura 2000-gebieden en via een planologisch beschermingsregime voor het Natuurnetwerk Nederland, de voormalige EHS (hierna: NNN). Hieronder worden beiden beknopt toegelicht.

Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb richt zich op de gebieden die zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Met deze Europese richtlijnen worden habitats en soorten van Europees belang beschermd. Deze gebieden staan bekend als Natura 2000-gebieden. Naast beschermde Natura 2000-gebieden was er vroeger ook sprake van Beschermde Natuurmonumenten. Deze zijn niet meer als zodanig beschermd en zijn, indien zij niet zijn opgenomen in een Natura 2000-gebied, al dan niet onder het NNN geschaard en als zodanig planologisch beschermd.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen (of momenteel nog zijn aangemeld), te voorkomen, bepaalt de Wnb dat projecten en andere handelingen die de

---

² Met uitzondering van aantal in art 1.3 van Wet natuurbescherming genoemde projecten (van nationaal belang).

kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op opstandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (conform artikelen 2.7, 2.8 en 2.9 van de Wnb). In Aanwijzingsbesluiten wordt door het Ministerie van EZ de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de Aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

De instandhoudingsdoelstellingen ofwel Natura 2000-doelen, geven een concretisering van de hoofddoelstelling van het Natura 2000-netwerk voor Nederland. Instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten. In de Natura 2000-beheerplannen wordt aangegeven hoe de beheerders deze doelen willen realiseren.

Het aanwijzingsbesluit definieert naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied. Provincies en Rijksoverheid zijn verantwoordelijk voor de realisatie van maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Aanwijzingsbesluiten hebben een onbepaalde looptijd en worden vastgesteld door de Minister van Economische Zaken (Ministerie van EZ).

Niet enkel activiteiten binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloedgebied van een instandhoudingsdoelstelling en een invloedgebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de instandhoudingsdoelstelling gevoelig is. Voor de vergunningverlening betekent dat ook voor activiteiten buiten het gebied getoetst moeten worden in het kader van de Wnb.

Natuurnetwerk Nederland

Met het oog op artikel 1.12, lid 1 van de Wnb draagt de provincie Gelderland zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, het NNN. De provincie wijst daartoe gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Op provinciaal niveau is dit uitgewerkt tot het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het beleid voor het GNN is opgenomen in de Omgevingsverordening Gelderland 2017.

De afweging voor ingrepen in het GNN verloopt volgens het "nee, tenzij-principe". Ruimtelijke ontwikkelingen binnen het GNN zijn in principe niet toegestaan zodra deze een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN hebben. Indien er sprake is van significant negatieve effecten, kan de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang vinden, tenzij deze voldoet aan enkele randvoorwaarden:

- De ontwikkeling moet van groot openbaar belang zijn;
- Er zijn geen reële alternatieven aanwezig;
- Negatieve effecten worden zoveel mogelijk beperkt.

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling onder bovengenoemde voorwaarden wordt toegestaan, moeten de verloren gegane natuurwaarden worden gecompenseerd. Dit principe staat bekend als natuurcompensatie. De provincie verleent pas medewerking aan een ontwikkeling wanneer ook aan de vereisten van het compensatiebeleid wordt voldaan. De provincie Gelderland hanteert geen externe werking voor het GNN.

3 Plangebied en werkzaamheden

3.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het plangebied is gelegen aan de Lage Lochemseweg 27 te Warnsveld in de provincie Gelderland. Warnsveld ligt ten oosten van Zutphen en ten noordwesten van Vorden. De directe omgeving van Warnsveld wordt gekenmerkt door open agrarisch gebied met in het oosten bos- en heidegebieden. In het oosten en noorden grenst het plangebied aan agrarisch gebied. In het westen grenst het plangebied aan erf van de naastgelegen boerderij terwijl in het zuiden het plangebied grenst aan de Lage Lochemseweg met aan de overzijde open agrarisch grasland.

Afbeelding 3.1: globale ligging van het plangebied met in rood de plangebiedgrenzen. Luchtfoto: Nationale Risicokaart, bewerking Natuurkompas, 2017.

In de huidige situatie is het plangebied deels bebouwd. Er staat een oude ligboxenstal, een oude kippenschuur en een mestsilo. In onderstaande foto's (afbeelding 3.2) wordt een overzicht van de verschillende gebouwen en een impressie van het plangebied gegeven ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 3.2: Impressie van het plangebied: van linksboven naar rechtsonder: De ligboxenstal, de bomenrij voor de ligboxenstal, de kippenschuur, de mestilo en het veld met aangeplante bomen.
Foto's: Natuurkompas, 2017.

3.2 Geplande werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het slopen van de bestaande opstallen. Op de vrijgekomen locaties wordt een woning gerealiseerd. Mogelijk worden enkele bestaande bomen gekapt. De aangeplante bomen ten noorden van de kippenschuur blijven behouden. Dit deel van het perceel mag zich ontwikkelen tot bosplantsoen. In onderstaande afbeelding 3.3 is een schets van de toekomstige inrichting gegeven. De schets is ook opgenomen in Bijlage 2.

Afbeelding 3.3: Schets van de toekomstige inrichting van het plangebied. Bron: Buro Ontwerp & Omgeving, 2017.

4 Werkwijze

De flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een habitatschatting. Met behulp van atlasgegevens van onder andere de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), De Amfibieën en Reptielen van Nederland (Creemers *et al.*, 2009), Atlas van de Nederlandse Vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en verschillende websites met verspreidingsgegevens en overige informatie (www.ndff.nl, www.ravon.nl, www.zoogdiervereniging.nl en www.verspreidingsatlas.nl) is op voorhand ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Op 1 augustus 2017 heeft Natuurkompas het plangebied en de directe omgeving bezocht voor een flora- en faunaquickscan. Ten tijde van het veldbezoek was het helder, droog, rond de 21 ° Celsius en stond er een lichte wind. Doel van het veldbezoek is om een indruk te krijgen van de aanwezige habitats en deze te beoordelen op hun geschiktheid voor beschermde dier- en plantensoorten. Ook is er gekeken naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten en dieren. Met betrekking tot zoogdieren is speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, prooi-resten en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Vanwege het éénmalige karakter geeft het veldbezoek slechts een globaal beeld van de aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Het veldbezoek heeft daarmee nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Zowel het tijdstip (buiten het actieve dagdeel van diverse diergroepen als vleermuizen en uilen) als het éénmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

5 Resultaten en effectbeoordeling

In het kader van de Wet natuurbescherming moet er getoetst worden of er bij een ruimtelijke ingreep mogelijk negatieve effecten op beschermde plant- en diersoorten plaatsvinden. De voorgenomen plannen zouden kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. In dit hoofdstuk wordt besproken welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen in het plangebied en welke effecten zij ondervinden van de voorgenomen ingreep.

5.1 Vaatplanten

Uit de verspreidingsgegevens zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten zoals straatgras (*Poa annua*), smalle weegbree (*Plantago lanceolata*), brede weegbree (*Plantago major*), rode klaver (*Trifolium pratense*), witte klaver (*Trifolium repens*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*), klimop (*Hedera helix*), kleeftkruid (*Galium aparine*), grote brandnetel (*Urtica dioica*) en duizendblad (*Achillea millefolium*) aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Beschermde plantensoorten zijn over het algemeen kritisch qua biotoop. Het plangebied is deels verhard. Kalkrijke muren zijn niet aanwezig, waardoor de aanwezigheid van beschermde muurvegetatie wordt uitgesloten. De kruidige vegetatie, aanwezig op de niet verharde delen, is kenmerkend voor een verstoord en voedselrijk milieu.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde plantensoorten voorkomen binnen het plangebied, zijn negatieve effecten beschermde plantensoorten op voorhand uit te sluiten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens de verspreidingsgegevens van ondermeer het NDFF en de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) komen er in de omgeving van het plangebied algemeen voorkomende soorten voor als de egel (*Erinaceus erinaceus*), mol (*Talpa europaea*), ree (*Capreolus capreolus*) en konijn (*Oryctolagus cuniculus*) (algemeen beschermde soorten). Daarnaast zijn er ook waarnemingen bekend van de strikt beschermde eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), das (*Meles meles*) en steenmarter (*Martes foina*). Alle genoemde soorten vallen onder art. 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor algemeen voorkomende soorten als de egel, mol, ree en konijn geldt binnen de provincie Gelderland een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor eekhoorn, das en steenmarter is geen vrijstelling afgegeven. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) strikt beschermde zoogdieren aangetroffen.

Verspreiding

Binnen het plangebied zijn enkele ruige delen aanwezig. Hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel en mol niet uit te sluiten.

Eekhoorn

De eekhoorn komt voornamelijk voor in opgaand naaldbos, en oud en gemengd bos met veel naaldbos. Hier foerageert de soort op eikels en dennenkegels. In het plangebied zijn naaldbomen en eiken afwezig. Binnen het plangebied zijn een walnoot (*Juglans regia*), meerdere zwarte elzen (*Alnus glutinosa*), berken (*Betula sp.*) en haagbeuk (*Carpinus betulus*) aanwezig. Er zijn geen sporen of nesten van de eekhoorn aangetroffen. Door de afwezigheid van voedselbomen is het uitgesloten dat de eekhoorn voorkomt in het plangebied. De waarnemingen hebben waarschijnlijk betrekking op de bosgebieden ten noorden en oosten van het plangebied, te weten Landgoed Nijenhuis en het Warkensche Veld.

Das

Dassen maken hun grote en opvallende holen vaak op droge en zandige plaatsen. Ze maken daarnaast gebruik van vaste looproutes die worden gemarkeerd met uitwerpselen. Tijdens het

veldbezoek zijn geen sporen (wissels, burchten, snuitputjes, mestputjes) aangetroffen van dassen. Gezien het karakter van het plangebied (deels verhard terrein of anders vervuigd en in cultuur gebracht terrein) wordt de soort ook niet verwacht. De aanwezigheid van de das in het plangebied is uit te sluiten. De waarnemingen hebben waarschijnlijk betrekking op de bosgebieden ten noorden en oosten van het plangebied, te weten Landgoed Nijenhuis en het Warkensche Veld.

Steenmarter

De steenmarter is een soort die voorkomt in en nabij grote steden, dorpen en boerenerven, en lijkt zich aan de menselijke bebouwing te hebben aangepast. Van steenmarters is bekend dat ze rust- en verblijfplaatsen creëren in kruipruimtes en loze ruimtes tussen plafonds, muren en zolders in huizen en andere gebouwen. Binnen het plangebied zijn twee geschikte opstallen aanwezig. De gebouwen zijn nauwkeurig geïnspecteerd op sporen (uitwerpselen, prooi-resten) van de steenmarter. Deze zijn niet aangetroffen waardoor de aanwezigheid van de steenmarter in het plangebied wordt uitgesloten.

Effectbeoordeling

Er zijn geen beschermde zoogdiersoorten in het plangebied aangetroffen. Vaste rust- of verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren zijn afwezig. Negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren zijn daarmee uit te sluiten.

5.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997; www.ndff.nl) komen in de omgeving van het plangebied soorten voor als gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Alle vleermuissoorten vallen onder art. 3.5 van de Wet natuurbescherming en zijn daarmee strikt beschermd. Er is geen vrijstelling mogelijk.

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de watervleermuis (en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis). Er zijn ook soorten die zowel gebouwen als bomen bewonen. Er wordt onderscheid gemaakt in typen verblijfplaatsen. Er zijn bijvoorbeeld kraamverblijven, paarverblijven en winterverblijven. De bewoners van de boerderij hebben tijdens het veldbezoek aangegeven wel eens vleermuizen te zien vliegen op het erf.

Boombewonende vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is het plangebied doorzocht op het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Binnen het plangebied is een grote notenboom met meerdere holten aangetroffen (zie ook afbeelding 5.1). Het is niet uit te sluiten dat één of meerdere van deze holten fungeert als vast rust- en verblijfplaats van boombewonende vleermuizen.

Afbeelding 5.1: De notenboom met rechts één van de aangetroffen holten. Foto's: Natuurkompas, 2017.

De overige bomen in het plangebied zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van holten, scheuren en loszittende stukken bast. Deze zijn niet aangetroffen. Er moet echter worden aangetekend dat de bomen ten tijde van het veldbezoek vol in het blad stonden, waardoor het zicht op de stammen in sommige gevallen te wensen overliet. De bomen binnen het plangebied, uitgezonderd de walnoot, zijn echter van onvoldoende omvang om geschikte holten te bevatten.

Er kan niet worden uitgesloten dat binnen het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aanwezig zijn.

Gebouwbewonende vleermuizen

De ligboxenstal en kippenschuur zijn nauwkeurig geïnspecteerd op mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De ligboxenstal bevat geen open stootvoegen. Hierdoor is een voor vleermuizen toegankelijke spouwmuur niet aanwezig. Het dak van de ligboxenstal bestaat uit asbestplaten. Deze zijn aan de binnenzijde over een zeer korte lengte bekleed (zie ook afbeelding 5.2). De bekleding was op meerdere plaatsen open en er blijkt een flinke ruimte tussen de dakplaten en bekleding te zitten, te ruim voor vleermuizen om veilig tussen weg te kruipen. De ligboxenstal heeft deels een houten betimmering. Deze betimmering sluit vrijwel naadloos aan op de opgemetselde muur en het dak, waardoor ook hier geschikte kieren en spleten niet aanwezig zijn. De ligboxenstal is niet geschikt om te fungeren als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Afbeelding 5.2: Links het deels afgetimmerde dak van de ligboxenstal, rechts de kippenschuur met de aan de binnenzijde met asbestplaten beklede muren en asbestplaten golfdak. Foto's: Natuurkompas, 2017.

De kippenschuur bestaat uit enkele lagen baksteen en is vandaaruit verder opgetrokken uit hout. Aan de binnenzijde is de schuur deels bekleed met asbestplaten. Van binnen uit kijkt men direct tegen de dakplaten aan (zie afbeelding 5.2), er is aan de binnenzijde geen bekleding aanwezig. Dergelijke daken bieden geen mogelijke verblijfplaatsen aan vleermuizen.

De grond rondom de ligboxenstal en kippenschuur, de muren van beide opstallen en, indien aanwezig, de zolders zijn nagezocht op uitwerpselen en prooiresten van vleermuizen (hierbij valt te denken aan afgebeten vlindervleugels); deze zijn niet aangetroffen. Ook zijn de muren gecontroleerd op vetvegen welke niet zijn aangetroffen. Wanneer vleermuizen hun verblijfplaats invliegen wurmen ze zich via een smalle ruimte naar binnen. Rondom het invlieggat ontstaat na verloop van tijd een donkere veeg, afkomstig van het huidvet van de dieren. Hierdoor is vaak duidelijk te zien welke kier, stootvoeg of spleet door de dieren wordt gebruikt.

Door het ontbreken van geschikte spleten en kieren en het ontbreken van sporen (buikevetege, uitwerpselen, afgebeten vlindervleugels) kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in deze gebouwen worden uitgesloten. Met de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten op gebouwbewonende vleermuizen uit te sluiten. De waarnemingen vanuit het NDFF hebben mogelijk betrekking op vleermuizen welke een verblijfplaats hebben in woningen in de directe omgeving van het plangebied.

Vaste vliegroutes

Vleermuizen staan erom bekend dat ze vaak jarenlang gebruik maken van vaste vliegroutes tussen de verblijfplaats en het foerageergebied. Hierbij volgen ze bestaande lijnvormige elementen in het landschap, zoals bomenrijen. Het behoud van dergelijke lijnvormige elementen is cruciaal voor de instandhouding van het leefgebied van vleermuizen. Binnen het plangebied zijn geen duidelijke lijnvormige elementen te onderscheiden. De rij zwarte elzen in het plangebied is een kort, op zichzelf staand element dat niet fungeert als vaste vliegroute.

Effectbeoordeling

De walnotenboom staat op de nominatie om gekapt te worden. Wanneer dit gebeurt, zijn negatieve effecten op boombewonende vleermuizen niet uit te sluiten. Er zijn geen sporen gevonden die erop wijzen dat de opstallen een verblijfplaats vormen voor gebouwbewonende vleermuizen. De te slopen gebouwen lijken ook niet geschikt om te fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen. Met de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten op gebouwbewonende vleermuizen uit te sluiten. Ook zijn lijnvormige elementen afwezig binnen het plangebied, waardoor het onwaarschijnlijk is dat er vaste vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn. Met de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen niet op voorhand uit te

sluiten. Een nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen moet uitwijzen of deze een verblijfplaats in de te kappen walnoot hebben.

5.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn tijdens het broedseizoen beschermd. De bescherming geldt vooral voor de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Er wordt in de Wet natuurbescherming echter geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. De hiervoor genoemde periode geldt slechts als vuistregel.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit houdt in dat hun nesten het hele jaar door beschermd zijn. Binnen deze categorie worden vijf subcategorieën onderscheiden:

1. Nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de steenuil (*Athene noctua*).
2. Nesten van koloniebroeders die elk jaar terugkeren om op dezelfde plaats te broeden. Deze soorten zijn zeer honkvast of zijn afhankelijk van bebouwing of specifieke biotopen. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de huismus (*Passer domesticus*).
3. Nesten van solitaire vogels die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en afhankelijk zijn van bebouwing of honkvast zijn. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de ooievaar (*Ciconia ciconia*).
4. Vogelsoorten die elk jaar gebruik maken van hetzelfde nest en zelf nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen. Een voorbeeld van een dergelijke soort is de buizerd (*Buteo buteo*).
5. Nesten van vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar dan wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, maar vragen wel extra onderzoek, omdat ze jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Voorbeelden van soorten zijn de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en huiszwaluw (*Hirundo rustica*).

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende algemene vogelsoorten als houtduif en koolmees waargenomen. Daarnaast is de minder algemeen voorkomende grauwe vliegenvanger waargenomen. Soorten met jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen. Wel zijn enkele oude nesten van de boerenzwaluw waargenomen. De boerenzwaluw valt onder categorie 5 van de "Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (Dienst Regelingen, 2009). Onder categorie 5 vallen broedvogels die vaak terugkeren naar de plaats waar ze het afgelopen jaar hebben gebroed. Hun nesten zijn in principe niet beschermd buiten het broedseizoen, tenzij er in de directe omgeving geen alternatieve nestlocaties aanwezig zijn, waardoor de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie onder druk kan komen te staan.

De ligboxenstal is in principe geschikt voor een soort als de steenuil. De ligboxenstal en kippenschuur zijn nauwkeurig geïnspecteerd op aanwezigheid van braakballen, uitwerpselen en veren van uilen. Deze zijn niet aangetroffen. Er zijn ook geen sporen (nesten, braakballen, prooi-resten, veren, krijtstroken, etc.) van andere soorten met jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Gezien het

ontbreken van sporen wordt de aanwezigheid van soorten met jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

Effectbeoordeling

Met de voorgenomen plannen worden twee opstallen gesloopt. Hiermee gaan nestlocaties van de boerenzwaluw verloren. In de directe omgeving zijn echter meerdere boerenbedrijven aanwezig. Bovendien is een groot deel van deze bedrijven nog actief, waardoor ze kwalitatief beter geschikt zijn als broedlocatie voor de boerenzwaluw. De sloop van de opstallen leidt daardoor niet tot negatieve effecten op de lokale populatie van de boerenzwaluw.

5.5 Reptielen en amfibieën

Uit de beschikbare verspreidingsgegevens (RAVON en www.ndff.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en kamsalamander (*Triturus cristatus*) zijn waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen of amfibieën waargenomen.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis leeft bij voorkeur op vochtige heide, heide met vennen, in structuurrijke weg- en spoorbermen en ruigten. Het is een soort die kan voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstoringgraad. De levendbarende hagedis is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en wordt, gezien de aanwezige biotopen (grotendeels verhard terrein en agrarisch grasland), ook niet verwacht. Hoewel een deel van het terrein is verruigd, is het volledig omsloten door agrarisch gebied. De waarnemingen van deze soort zijn waarschijnlijk gedaan in de bosgebieden ten noorden en oosten van het plangebied, te weten Landgoed Nijenhuis en het Warkensche Veld. De aanwezigheid van de levendbarende hagedis is uit te sluiten.

Kamsalamander

De kamsalamander komt voornamelijk voor in matig voedselrijke tot voedselrijke en stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Binnen het plangebied is dergelijk habitat niet aanwezig, waardoor de aanwezigheid van voortplantingswateren van de kamsalamander kan worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde reptielen- en amfibiesoorten voorkomen binnen het plangebied, zijn negatieve effecten op deze soortgroepen op voorhand uit te sluiten.

5.6 Overige beschermde soorten

Uit de beschikbare verspreidingsgegevens (www.ndff.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*) is waargenomen. Tijdens het veldbezoek is deze vlinder niet waargenomen. De kleine ijsvogelvinder is een soort die voorkomt in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbossen (www.vlinderstichting.nl). Als waardplant gebruikt de soort vaak wilde kamperfoelie (*Lonicera periclymenum*), soms worden rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie gebruikt. Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig, waardoor de aanwezigheid van de kleine ijsvogelvinder kan worden uitgesloten.

Overig

Voor overige beschermde soorten is geen geschikt biotoop aanwezig. Doordat er geen watergangen aanwezig zijn in het plangebied, is het voorkomen van beschermde vissen of voortplantingswateren van insecten en andere ongewervelden uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Doordat er geen overige streng beschermde soorten voorkomen zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op overige beschermde soorten uit te sluiten.

6 Gebiedsbescherming

6.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van Natura 2000 (zie ook afbeelding 6.1). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel. De afstand tot het Natura 2000-gebied bedraagt ca. 6.250 meter.

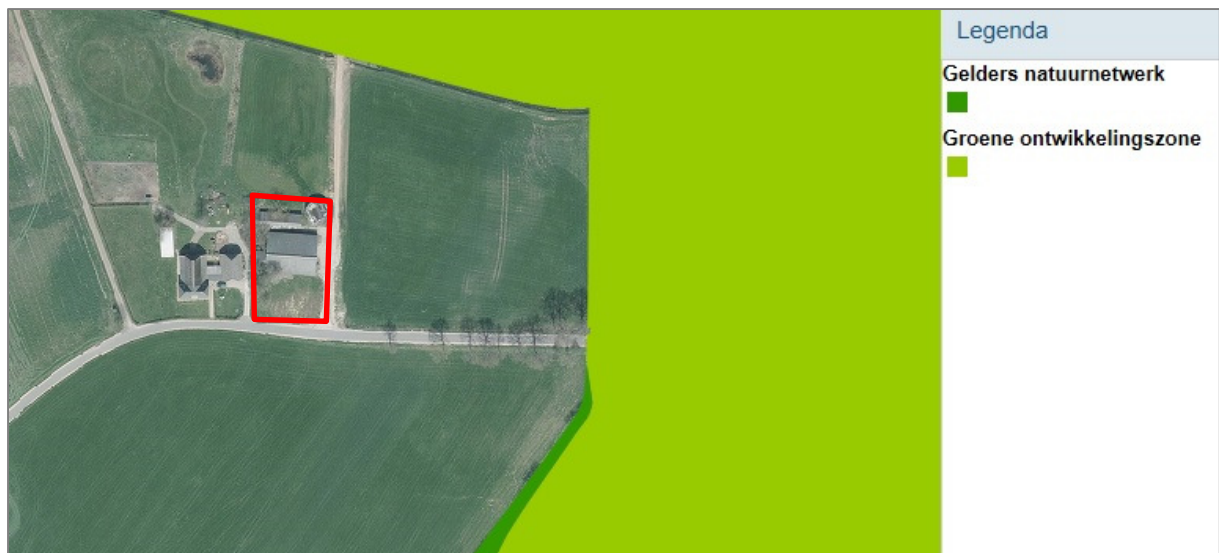
Afbeelding 6.1: Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel (groen). Bron: Google Earth. Bewerking: Natuurkompas, 2017.

Overige Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand. Gezien de afstand, tussengelegen verstorende elementen (zoals de bebouwde kom van Zutphen) en de beperkte omvang van de voorgenomen plannen, wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect zullen hebben op de natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

6.2 Natuurnetwerk Nederland en Weidevogelleefgebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland of een weidevogelleefgebied. In de provincie Gelderland wordt het NNN het Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De dichtstbijzijnde gebieden die deel uitmaken van het GNN liggen op 75 meter afstand (Groene ontwikkelingszone) en 130 meter afstand (GNN), zie ook afbeelding 6.2. Omdat externe werking binnen de provincie Gelderland niet wordt getoetst, zijn negatieve effecten op het GNN uitgesloten.

Het dichtstbijzijnde Weidevogelleefgebied ligt op ruim 9 km afstand. Gezien deze afstand zijn negatieve effecten op Weidevogelleefgebied op voorhand uit te sluiten.

Afbeelding 6.2: Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het GNN (groen en lichtgroen).
Bron: www.gelderland.nl. Bewerking: Natuurkompas, 2017.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In het kader van de Wet natuurbescherming is nagegaan of er met de voorgenomen plannen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde diersoorten worden aangetast. De voorgenomen plannen kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. Plannen die er toe leiden dat het plangebied minder geschikt is als foerageergebied voor dieren, zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij er in de onmiddellijke omgeving van het plangebied geen alternatieve geschikte foerageergebieden aanwezig zijn.

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied komt een aantal algemeen voorkomende soorten voor. Deze soorten vallen allemaal onder 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten heeft de provincie Gelderland een vrijstelling afgegeven voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor de werkzaamheden geen ontheffing voor deze soorten nodig is.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten die vallen onder art. 3.10 (of 3.5) van de Wet natuurbescherming en waarvoor geen vrijstelling is afgegeven, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing moet worden aangevraagd. Binnen het plangebied zijn geen soorten aanwezig waarvoor dit geldt.

Wel kunnen bij de start van de werkzaamheden in het broedseizoen broedende vogels (onder andere boerenzwaluw) worden verstoord en/of nesten worden aangetast. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Hiervoor kan geen ontheffing worden aangevraagd. De start van de sloopwerkzaamheden moet daarom plaatsvinden buiten het broedseizoen, dat grofweg loopt van 15 maart tot 15 juli, of reeds voorafgaand aan het broedseizoen worden opgestart. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren worden negatieve effecten op broedvogels voorkomen. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is dan niet noodzakelijk.

Gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel. Dit Natura 2000-gebied ligt op ca. 6.250 meter ten westen van het plangebied. Gezien de afstand, tussengelegen verstorende elementen (zoals wegen en woningen), de reeds bestaande achtergrondverstoring van de bebouwde kom van Zutphen en de beperkte omvang van de voorgenomen plannen, wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect zullen hebben op de natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Het plangebied is gelegen buiten de begrenzingen van het GNN en weidevogelleefgebieden waardoor negatieve effecten op het GNN en Weidevogelleefgebieden zijn uit te sluiten.

7.2 Aanbevelingen

Naast de consequenties vanuit de Wet natuurbescherming is er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied. Hiertoe valt te denken aan:

- Het creëren van hoekjes met ruigten of andere schuilmogelijkheden voor kleine zoogdieren.
- De nieuwbouw geschikt maken voor soorten als huismus en spreeuw en vleermuizen. Dit kan door het aanbieden van kunstnesten en -verblijfplaatsen, maar ook door de nieuwbouw te voorzien van een pannendak en/of overstekende dakrand of toegankelijke spouwmuur.
- Het plaatsen van een marterproof steenuilenkast op een paal in de ruigte achter de mestsilo of in de walnotenboom achter de kippenschuur. Hiermee worden roest- en nestplaatsen geboden.

Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. & Thissen, J.B.M. 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Creemers, R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (RAVON) 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Limpens, H., Mostert, K. & Bongers, W. 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.

Websites

- Website FLORON (www.verspreidingsatlas.nl).
- Website Provincie Gelderland (www.gelderland.nl).
- Website Google Earth (maps.google.nl).
- Website overheid (www.rijksoverheid.nl).
- Website RAVON (www.ravon.nl).
- Website soortenbank (www.soortenbank.nl).
- Website telmee (www.telmee.nl).
- Website vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl).
- Website zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl).

Bijlage 1 Overzicht vrijgestelde soorten per provincie

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie

Bron: Werkgroep Wet natuurbescherming NGB, d.d. 31 oktober 2016. Obv concept-verordeningen

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland (vastgesteld)	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland (vastgesteld)	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMvB RN art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	x	x	x	x	x	x	+1		x	x	x	x	x
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						x ⁴							
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	<i>Lepus europeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	x	x	x	x	x	x	+1		x	x	x	x	x
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	<i>Martes foina</i>						x ⁵							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	x	x	x	x	x	x	+1		x	x	x	x	x
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						x ²							
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levenbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						x ³							
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton</i> <i>esculentus</i> (<i>Rana</i> <i>esculenta</i>)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid

¹ = tijdelijke overgangsregeling (vrijstelling eerste 6 maanden na publicatie verordening)

² = vrijstelling van juli t/m september

³ = vrijstelling van 15 augustus tot en met 15 oktober

⁴ = vrijstelling maart-april en juli t/m november

⁵ = vrijstelling van 15 augustus t/m februari

Bijlage 2 Schets van toekomstige inrichting

